

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено на засіданні
кафедри фінансів, обліку і
аудиту
протокол № 1 від 05.10.2022р.

**ГРОШОВО-КРЕДИТНІ СИСТЕМИ
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН
СИЛАБУС
2022-2023 навч.рр.**

Галузь знань – 07 «Управління і адміністрування»
Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
Освітня програма – «Управління фінансами та трейдинг на світових фінансових ринках»
Освітній рівень – перший (бакалавр)
Кількість кредитів ЄКТС – 6 (180 годин)

Спікер курсу – Машошина Тетяна Вікторівна (канд.економ. наук, доцент)
Контакти: 38 (057) 730-10-94, e-mail: mashoshina@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>
Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>
Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua>

Навчальна дисципліна «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн» одна із спеціальних дисциплін підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» вивчає сутність кредитних відносин та інститутів, що їх організують; взаємозв'язки грошової, кредитної та валютної систем.

Навчальна дисципліна спрямована на формування системи знань щодо основних тенденцій та особливостей розвитку грошового обігу і кредитних систем зарубіжних країн; розуміння характеру впливу різних чинників на формування сучасних грошових, кредитних і валютних систем країн світу.

Предмет навчальної дисципліни — вивчення сутності грошово-кредитних систем; визначення закономірностей та основних етапів еволюції грошових та кредитних систем зарубіжних країн, принципів їхньої побудови та особливостей організації за умов існування розвинених фінансових ринків і розгалуженої системи міжнародних кредитно-фінансових інститутів.

Метою навчальної дисципліни є вивчення та узагальнення досвіду зарубіжних країн щодо організації та функціонування національних грошово-кредитних систем; з'ясування системи факторів, що визначають характер кредитних систем країн з ринковою економікою та їхню інтеграцію до світової фінансової системи; аналіз проблем та шляхів підвищення ефективності функціонування грошово-кредитних систем зарубіжних країн у сучасних умовах.

Курс «Грошово-кредитні системи» є одним із системотворчих у процесі формування компетенцій сучасного фінансиста, який має не тільки теоретичне, а й методичне значення. Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів: заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результатами навчання (ПР):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку грошово-кредитних систем зарубіжних країн, її місця у загальній системі знань про суспільство та у розвитку суспільства.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища, що сприятиме подальшій її світової інтеграції.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та

Національних грошово-кредитних систем та їх структури.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері грошово-кредитних систем, що надасть можливість формування системних знань щодо різних підходів до методів організації грошово-кредитної системи України.

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем для розуміння взаємовідносин між усіма ланками та механізмами реалізації грошово-кредитної політики.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та особливості грошово-кредитних систем зарубіжних країн.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних грошово-кредитних систем та їх структури.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері функціонування грошей та кредиту.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик грошово-кредитних систем, а також особливостей їх розвитку.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що сприятиме інтеграції України до світового економічного простору.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо ви бажаєте опанувати основи грошово-кредитних систем зарубіжних країн, об'єктивно оцінювати стан перспективи їх розвитку, які відбуваються в Україні та за її межами, орієнтуватися в інформаційному просторі що до іноземних валют та їх котирування, ґрунтовно аналізувати і розуміти проблеми та тенденції розвитку грошово-кредитної системи будь-якої країни світу, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки, а також зміст основних економічних категорій, які характеризують грошово-кредитні, валютні системи; еволюцію грошово-кредитних систем зарубіжних країн.

Курс присвячено ознайомленню із сучасним станом і розвитком грошово-кредитних, валютних систем зарубіжних країн, поглиблення уяви про функціонування грошей та кредиту.

Організація навчання

Метою викладання дисципліни є навчання та узагальнення досвіду зарубіжних країн щодо організації та функціонування національних грошово-кредитних систем; з'ясування системи факторів, що визначають характер кредитних систем країн з ринковою економікою та їхню подальшу інтеграцію.

Курс супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання для оцінки стану та перспектив розвитку грошово-кредитних систем зарубіжних країн.

Грошово-кредитні системи зарубіжних країн/схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Практичні заняття курсу передбачають вивчення прийомів та методів оцінки складових грошово-кредитних систем зарубіжних країн із застосуванням інструментарію економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Грошово-кредитних систем зарубіжних країн» студенти зможуть застосувати, працюючи у державних установах, підприємствах різних форм власності й видів економічної діяльності.

Вони можуть бути використані випускниками на різних посадах у фінансових організаціях, фінансовими консультантами, експертами, економістами, ризик-менеджерами, держслужбовцями профільних установ.

Теми курсу

Тема 1. Грошові системи: сутність та основні етапи розвитку.

Визначення грошової системи та етапів її формування. Основні елементи грошової системи. Типи грошових систем в залежності від форми функціонування грошей.

Тема 2. Поняття та структура кредитної системи.

Визначення кредитної системи. Основні тенденції та особливості розвитку. Структура кредитної системи. Основна ланка кредитної системи. Спеціалізовані кредитно-фінансові установи.

Тема 2. Грошово-кредитна політика

Визначення загального поняття грошово-кредитної політики. Цілі та типи грошово-кредитної політики. Її інструменти.

Тема 4. Валютні системи: сутність та еволюція розвитку.

Визначення валютної системи та еволюція її формування. Головне завдання валютної системи. Види валютних систем та їх складові. Елементи національної та світової валютної системи.

Тема 5. Грошово-кредитна система США.

Еволюція і формування сучасної грошової системи США. Інституційна структура кредитної системи США. Організаційна структура Федеральної резервної системи.

Тема 6. Грошово-кредитна система Великобританії.

Етапи становлення та характеристика грошової системи Великобританії. Інституційна структура кредитної системи Великобританії. Організаційна структура Банку Англії.

Тема 7. Грошово-кредитна система Німеччини.

Основні етапи становлення та характеристика грошової системи Німеччини. Інституційна структура кредитної системи Німеччини. Керівні органи Німецького Федерального Банку.

Тема 8. Грошово-кредитна система Японії.

Особливості становлення грошової системи Японії. Кредитна система Японії. Організаційна структура Центрального банку Японії.

Ресурси курсу

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України(КМУ);
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 5 <https://www.bank.gov.ua> (НБУ)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, іспит.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ

(<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>) Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Для контролю знань за практичною складовою дисципліни у вигляді письмової контрольної роботи. Письмові контрольні роботи – це ефективний метод перевірки й оцінки знань, вмінь і навичок студентів, а також їх творчих здібностей, що дає можливість у найбільш короткий термін одночасно перевірити

засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрями для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги й об'єктивно оцінювати результати навчання.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль відвідування занять		1 (2) семестр до 5 включно
активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5 включно
виконання поточних контрольних завдань		10
виконання письмових контрольних робіт протягом модулю		20
виконання та захист самостійних робіт відповідно до варіанту		20
підсумок		60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

При заповненні екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100- бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів:

Машошина Тетяна Вікторівна (<http://kart.edu.ua/staff/mashoshina-tv>) – спікер з питань грошово-кредитних систем зарубіжних країн в УкрДУЗТ. Кандидат

економічних наук з 2012 року. Дисертацію захистила у 2012 році у спеціалізованій вченій раді при Київському університеті будівництва та архітектури Міністерства освіти і науки України 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами(за видами економічної діяльності)». Доцент кафедри фінансів з 2014р. Напрямок наукової діяльності: ціноутворення у будівництві. Автор понад 60 наукових праць.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками.

Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>